Өзбекстан Республикасы атынан ШЕШИЎШИ ҚАРАРЫ

Шымбай районы

2024-жыл 19-февраль

Шымбай районлар экономикалық аралық судының 3.Бердимуратовтың басшылығында, судья жәрдемшиси К.Данияровтың хаткерлигинде, даўагер ўәкили жәмийет юристи К.Ауезовтың (2024-жыл 16-февраль күнги исеним хат тийкарында) қатнасыўында, Өзбекстан палатасы Қарақалпақстан Республикасы басқармасы Саўда санаат «Шымбай дән» жуўапкершилиги шекленген жәмийети мәпин қорғап, жуўапкер "OTEGEN-BAGMAN" фермер хожалығынан 7 634 238,45 сум жәрийма өндириўди сораған даўа арзасын ҳәм қосымша қылынған хүжжетлерин Шымбай ДАН жуўапкершилиги шекленген имаратында көшпели ашық СУД мәжилисинде көрип шығып, төмендегилерди

АНЫҚЛАДЫ:

Өзбекстан Саўда санаат палатасы Қарақалпақстан Республикасы басқармасы (кейинги орынларда ССП деп жүритиледи) «Шымбай дән» жуўапкершилиги шекленген жәмийети (кейинги орынларда даўагер деп жүритиледи) мәпин қорғап жуўапкер "ОТЕGEN-BAGMAN" фермер хожалығынан (кейинги орынларда жуўапкер деп жүритиледи) 7 634 238,45 сум жәрийма өндириўди сораған.

ССП суд мәжилисиниң болатуғын күни ҳаққында тийислит тәртипте хабарландырылғанлығына қарамастан суд мәжилисине келмеди, бирақ даўагерден ўәкил келгенлиги себепли, суд. исти ССП ўәкилиниң қатнасыўысыз көриў мүмкин деген жуўмаққа келеди.

Суд мәжилисинде даўагер ўәкили даўа талабын қоллап қуўатлап, нызамлы шешим қабыл етиўди сорады.

Жуўапкер суд мәжлисине тийисли тәртипте хабарландырылып шақырылғанлығына қарамастан келмеди. Суд, Өзбекстан Республикасы Экономикалық процессуал кодексиниң 170-статьясы үшинши бөлимин қоллап, исти жуўапкердиң қатнасыўысыз қараўды мақул тапты.

Суд истеги ҳүжжетлерди үйренип шығып даўа арзаны қысман қанаатландырыўды мақул тапты.

Ис ҳүжжетлерине қарағанда тәреплер орталарында 2022-жыл 3-октябрь күнги 58-санлы мәмлекет мүтәжликлери ушын бийдай сатып алыў бойынша контрактация шәртнамасы дүзилген.

Шәртнаманың 1.1-бәндлерине тийкар, жуўапкер даўагерге 2023-жыл хасылы есабынан 10 гектар жер майданынан 10 тонна бийдай өнимин бийдай өнимин тапсырыў миннетлемесин алған, даўагер болса усы шәртнамада белгиленген муғдарда ҳәм тәртипте бийдай туқымы менен

тәмийнлеў, жетилистирилген өнимди қабыл етип алыў ҳәм оның ҳақысын төлеў миннетлемесин алған.

Усы шәртнама бойынша даўагер тәрепинен жуўапкерге жәми 16 838 552,70 сумлық туқымлық өним менен тәмийнлеп, ал жуўапкер тәрепинен тапсырылған бийдай өними ҳәмде төлем арқалы 16 870 958,39 сумлық қарыздарлық шегирилген, нәтийжеде жуўапкердиң даўагер алдында 32 405,69 сум аласы пулы қалған.

Жуўапкер шәртнамаға тийкар 1,5 тонна бийдай өнимин тапсырған, ал 8,5 тонна бийдай өнимин тапсырмаған.

Сол себепли шәртнаманың 6.1-бәндине тийкар, жуўапкер даўагерге тапсырылмаған өним баҳасынан 30 пайызы муғдарында жәрийма төлеў кереклиги көрсетилген.

Жуўапкер шәртнама бойынша 10 тонна бийдай өними тапсырыў лазым болсада, әмелде 1,5 тонна тапсырып, 8,5 тонна бийдай өнимин тапсырмаған. Нәтийжеде жуўапкердиң даўагерге (8,5*2993,819)= 25 447 461,5*30%= 7 634 238,45 жәрийма төлеў миннетлемеси жүзеге келген.

ПКниң 333-статьясының биринши бөлимине муўапық, қарыздар айыбы болған жағдайда миннетлемени орынламаған яки лазым дәрежеде орынламағанлығы ушын, егер нызам хүжжетлеринде яки шәртнамада басқаша тәртип белгиленбеген болса, жуўап береди деп көрсетилген.

Өзбекстан Республикасы Жокарғы хожалық суды Пленумының 2007-жыл 15-июньдағы «Миннетлемелерди орынламағанлық яки лазым дәрежеде орынламағанлық ушын мүлкий жуўапкершилик хаққындағы нызам хужжетлерин қоллаўдың айырым хаққындағы 163-қарарының 4-бәндинде ПК-ниң 326-статьясына муўапық, суд қарыздар тәрепинен миннетлемелердиң орынланыў дәрежесин, миннетлемеде қатнасыўшы тәреплердиң мүлкий аўхалын, сондай-ақ кредиторлардың мәплерин итибарға алып неустойка кемейтиўге хақылы екенлиги, соның менен бирге судлардың итибары неустойканың ең кем муғдары ПКниң 327-статьясында көрсетилген пайызлар муғдарынан кем болмаслығы кереклиги түсиндирилген.

Суд, пеняның толық көлемде қанаатландырылыўы жуўапкердиң мүлкий аўҳалына кери тәсир ететуғынлығын итибарға алып, пеняны 14 пайызға ягный 1 068 793,38 сумға қанаатландырыўды, ал қалған бөлегин қанаатландырыўсыз қалдырыўды мақул тапты.

Солай етип, суд даўа арзаны қысман қанаатландырыўды, жуўапкерден даўагер пайдасына 1 068 793,38 сум жәрийма ҳәм 34.000 сум почта қәрежетин өндириўди мақул тапты.

Ис бойынша төлениўи лазым болған 340 000 сум мәмлекетлик бажы жуўапкерден республика бюджетине өндирилиўге жатады.

Өзбекстан Республикасы Экономикалық процессуал кодексиниң 118, 176-179-статьяларын басшылыққа алып, суд

КАРАР ЕТТИ:

Даўа арза қысман қанаатландырылсын.

Жуўапкер "OTEGEN-BAGMAN" фермер хожалығынан даўагер «Шымбай дән» жуўапкершилиги шекленген жәмийети пайдасына 1 068 793,38 сум жәрийма ҳәмде 34.000 сум почта ҳәрежети өндирилсин. Даўаның ҳалған бөлеги ҳанаатландырыўсыз ҳалдырылсын.

Жуўапкер "OTEGEN-BAGMAN" фермер хожалығынан Республика бюджетине 340 000 сум мәмлекетлик бажы пул өндирилсин.

Шешиўши қарар нызамлы күшине киргеннен соң орынлаў хат берилсин.

Шешиўши қарар қабыл етилген күннен бир айдан кейин нызамлы күшине киреди ҳәм қарарға наразы тәреп усы суд арқалы Қарақалпақстан Республикасы судына апелляциялық тәртибинде арза, алты ай мүддет ишинде кассациялық тәртипте арза (прокурор протест) бериўи мүмкин.

Судья

3.Бердимуратов

